

KLIMAATNEUTRAAL TELEN: HOE BEREIK JE DAT DOEL?

De glastuinbouw staat voor een flinke uitdaging: binnen twintig jaar moeten we met zijn allen de switch naar klimaatneutraal maken. Dat is geen eenvoudige opgave. Het doel is weliswaar helder, maar de weg ernaartoe in de meeste gevallen niet. AgroEnergy helpt je om structuur aan te brengen, de opties voor jouw bedrijf helder te krijgen én een concreet stappenplan te formuleren richting een klimaatneutrale toekomst. Zodat de 'license to produce' van jouw bedrijf ook in de toekomst gegarandeerd blijft.

66

Tekst: Ank van Lier

Fotografie: Sharon van den Berg

Dat de glastuinbouw moet verduurzamen, daar is iedereen binnen de sector inmiddels wel van doordrongen. En dit is ook vastgelegd in het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030. Hierin is opgenomen dat in 2030 een forse reductie van de CO₂-uitstoot moet zijn gerealiseerd en dat de sector in 2040 volledig klimaatneutraal moet zijn. "Daarnaast neemt de overheid ook steeds meer maatregelen die ervoor zorgen dat de inzet van fossiele energie duurder wordt", zegt Rien Bot, directeur bij AgroEnergy, "Dat kwam ook duidelijk naar voren tijdens de laatste Prinsjesdag. Hier werd onder meer bekendgemaakt dat de belastingvrijstelling op WKK-gas in stappen wordt afgeschaft. Daarnaast worden de aparte energiebelastingtarieven op gas - waar de glastuinbouw tot nu toe van kon profiteren - stapsgewijs afgeschaft. Ook economisch gezien is verduurzamen dus een must: ga je hier als teler niet in mee, dan gaat dit de komende jaren zonder twijfel ten koste van je financieel rendement. Overigens zijn wij als AgroEnergy hier zelf ook volop mee bezig: als bedrijf willen we in 2035 klimaatneutraal zijn." Klimaatneutraal werken is

volgens Bot een must om als sector een 'license to produce' te houden. "Ofwel: om te zorgen dat je als bedrijf überhaupt een toekomst hebt. Want los van de overheidsmaatregelen, neemt ook de maatschappelijke druk om duurzamer te werken verder toe. Daarbij stellen steeds meer afnemers eisen op dit vlak."

Verskillende uitgangssituaties

Collega-directeur Peter van den Berg ziet in de praktijk dat vrijwel iedere teler inmiddels nadenkt over verduurzaming. "Iedereen die toekomstgericht bezig is, weet dat deze uitdaging er ligt", geeft hij aan. "Alleen de uitgangssituatie is voor elke ondernemer anders. Voor sommigen ligt de oplossing als het ware voor het oprapen, voor anderen is het een echte zoektocht. Met name voor solitaire bedrijven is de uitdaging vaak groot." Het verduurzamen van de warmtebehoefte is volgens Bot de grootste klus. Hij ziet wat dit betreft twee belangrijke opties: aansluiten op een warmtenet, dat wordt 'gevoed' met bijvoorbeeld aardwarmte en restwarmte van de industrie, of elektrificatie. "Maar om te kunnen elektrificeren, moet je extra trans-

Peter van den Berg

67

portcapaciteit boeken. En dat is niet altijd overal beschikbaar. Daarnaast is aansluiten op een warmtenet waarschijnlijk economisch interessanter. Je kunt dan als teler aansluiten op een bestaand net, of zelf bijvoorbeeld een aardwarmtebron met warmtenet realiseren. Maar dan moet je wel in een gebied zitten dat zich hiervoor leent en ervoor zorgen dat voldoende omliggende bedrijven kunnen aansluiten op dit warmtenet. Dergelijke investeringen zijn meestal niet rond te rekenen voor individuele bedrijven; dit is alleen interessant voor de echte 'grote jongens'."

Groen plan als leidraad

Het is duidelijk dat er behoorlijk wat op ondernemers afkomt. En dat de aanvliegroute verschilt. De vraag is ook: waar te beginnen en welke stappen te zetten? AgroEnergy wil ondernemers helpen om hier structuur in aan te brengen en een concreet stappenplan op te stellen richting een klimaatneutrale toekomst. "We willen een partner zijn in de verduurzamings transitie van ondernemers", stelt Van den Berg. "In dit kader gaan we – op basis van gesprekken met telers en onze kennis en ervaring – een zogeheten 'Groen Plan' opstellen, als dienst voor onze klanten.

In dit plan maken we de transitie van een ondernemer inzichtelijk en verwoorden we deze. Waar staat hij nu en welke stappen zijn nodig om uiterlijk in 2040 te komen tot een klimaatneutrale bedrijfsvoering? Het gaat hierbij ook niet om een eenmalig plan, maar een dynamisch document. Dit wordt continu bijgesteld en bijgewerkt. Gaandeweg leren we immers steeds dingen bij, er zullen nieuwe technieken en verduurzamingsmogelijkheden komen, et cetera. Kortom: we gaan de reis naar klimaatneutraal echt samen aan."

Hij benadrukt dat de energiespecialisten van AgroEnergy ondernemers vooral willen helpen bij het genereren van inzichten en het – op basis hiervan – nemen van goede beslissingen. "Dit doen we onder meer door te kijken welk effect het installeren van een bepaalde asset of installatie heeft op de CO₂-uitstoot en footprint van een ondernemer. Zodat hij weet hoeveel impact dit heeft én wat het effect is op zijn energiekostprijs. Want naast het feit dat we telers willen helpen om te verduurzamen, is ons doel ook nog steeds om zo laag mogelijke energiekosten te realiseren voor de ondernemer. Dit laatste doen we ook door met de aangeschafte installaties ex-

Rien Bot

tra waarde te creëren voor de teler, op de diverse flexmarkten. Door de inzet van nieuwe installaties – warmtepompen en e-boilers voor elektrificatie en aardwarmtebronnen – en door ons in te zetten om de opgewekte energie optimaal te verwaarden. Zodat het economisch rendement van bedrijven op peil blijft."

Nieuw speelveld, ander afwegingskader

De beide directeuren onderstrepen dat de impact van de verduurzamingstransitie groot zal zijn. Van den Berg geeft aan dat de transitie een heel nieuw speelveld binnen de glastuinbouw zal creëren en dat ook het afwegingskader verandert. "Tot nu toe kozen ondernemers hun bedrijfslocatie op basis van de hoeveelheid licht, de infrastructuur, afzetmarkten, et cetera. Naar de toekomst toe zullen verduurzamingsmogelijkheden mede de plek van een onderneming gaan bepalen." Ingrijpende beslissingen zullen soms onvermijdelijk zijn, volgens Bot. "Wanneer blijkt dat je als ondernemer geen verduurzamingsmogelijkheden hebt in een gebied, zijn er in feite twee opties: óf de rit uitzitten tot 2040 en dan stoppen óf verhui-

zen naar een ander gebied, waar wel warmtenetten of andere verduurzamingskansen voorhanden zijn. Het doel is helder, maar er is nog geen duidelijke routeplanner. Dat maakt het tot een uitdagende reis, die niet altijd makkelijk zal zijn."

Geen tijd te verliezen

Bot en Van den Berg benadrukken dat het cruciaal is dat telers tijdig beginnen met het zetten van verduurzamingsstappen. "We kunnen niet allemaal pas in 2039 gaan bewegen", zegt Bot. "Dan wordt de druk op regio's waar warmtenetten beschikbaar zijn wel heel groot, wat ongetwijfeld een prijsopdrijvend effect zal hebben. Daarbij: nu zijn de grondprijzen in de betreffende regio's wellicht nog te behappen, naar de toekomst toe zullen deze waarschijnlijk verder stijgen. En tijdig actie ondernemen is ook belangrijk om te voorkomen dat je als bedrijf economisch hard wordt geraakt door de overheidsmaatregelen die de kosten van fossiele energiebronnen opdrijven. Kortom: er is geen tijd te verliezen. Wij als AgroEnergy helpen, met ons Groen Plan, graag om de koers te bepalen en de juiste stappen te zetten."